

Bestuursvoorstel

Onderwerp: Uitvoeringskrediet Kadeversterking Onner- en Oostpolder
Nummer: Z52737-152626

Agendapunt: 12

DB: Ja
11-06-2025

BPL: Nee

FAZ: Nee

VVSW: Ja
18-06-2025

AB: Ja
02-07-2025

Opsteller:

Opdrachtgever:
Jan van der Laan

Portefeuillehouder:
Martijn van Mensvoort

Ondersteuning van de afdeling:

☒ Technisch ☒ Juridisch ☒ Financieel ☐ Staf ☒ Communicatie ☐ ICT / Beveiliging

Externe betrokkenen:	Reden:
Gemeente Groningen	Betrokken bij gebiedsprojecten, grondeigenaar
Provincie Groningen	Beheerder Dr. Ebelsweg
Stichting het Groninger Landschap	Betrokken bij gebiedsprojecten, grondeigenaar
Waterbedrijf Groningen	Betrokken bij gebiedsprojecten, grondeigenaar
Diverse particulieren	Grondeigenaren onder/nabij kade
Diverse nutsbedrijven	Kabels en leidingen in en onder kade

Samenvatting:

De waterkeringen rondom de Onner- en Oostpolder, gelegen ten noordwesten van het Zuidlaardermeer zijn in 2019 en 2022 getoetst op hoogte, piping en stabiliteit. Hierbij is de conclusie dat de waterkering van het bergingsgebied aan de westzijde en langs het Drents Diep wordt afgekeurd op hoogte. De waterkeringen hebben geen opgave omtrent piping en stabiliteit.

Volgens de huidige planning willen we in 2025 starten met de uitvoeringswerkzaamheden voor het op hoogte brengen van de waterkeringen.

Duurzaamheidsparagraaf: Ja

Begrotingsaspecten: Ja

De kapitaallasten behorende bij dit uitvoeringskrediet van € 3.100.000,- bedragen het eerste jaar € 135.000,-. Deze dalen jaarlijks door de gehanteerde lineaire afschrijvingsmethode.

AB voorstel:

Een uitvoeringskrediet van € 3.100.000,- beschikbaar stellen voor de uitvoeringskosten van de kadeversterking Onner- en Oostpolder.

Bijlagen: Ja

- Overzicht tracés

Ter inzage DB: Nee

Onderwerp(en):

—

Ter inzage AB (bestuurssecreteriaat): Ja

Bestuursvoorstel

Onderwerp(en):

– Kostenraming

Besluit/opmerkingen bestuur:

Paraaf secretaris-directeur:

Inleiding

De waterkeringen rondom de Onner- en Oostpolder, gelegen ten noordwesten van het Zuidlaardermeer, zijn in 2019 en 2022 getoetst op hoogte, piping en stabiliteit. Hierbij is de conclusie dat de waterkering van het bergingsgebied aan de westzijde wordt afgekeurd op hoogte. De waterkeringen hebben geen opgave omtrent piping en stabiliteit.

De waterkeringen langs de Onner- en Oostpolder zijn van groot belang bij de inzet van het bergingsgebied tijdens hoogwater. Tijdens inzet kan binnen de bergingspolder het waterpeil een hoogte van maximaal +1,5 m NAP bereiken. De kruinhoogte van de regionale kades van de waterkering rondom de Onner- en Oostpolder moeten minimaal +1,8 m NAP zijn en de waterkering aangrenzend aan het Zuidlaardermeer +2 m NAP. Dit voor een levensduur van 30 jaar, rekening houdend met zetting in de ondergrond.

In de bijlage is aangegeven welke tracés worden uitgevoerd.

Voorgeschiedenis/eerdere besluitvorming/beheerplan

De hoogtemetingen zijn uitgevoerd in 2019 en 2022. Vervolgens zijn de hoogtemetingen nogmaals uitgevoerd in 2023 met een hogere nauwkeurigheid. Hiermee is de scope nauwkeurig afgebakend. In het Inrichtingsplan van de Onner- en Oostpolder (vastgesteld 31 mei 2006) is sprake van een kerende hoogte variërend van NAP +1,8 m tot +2,0 m. Dit vanwege opwaaiing en golfwerking tijdens inzet. Indien noodzakelijk kan van de hoogte-eis gemotiveerd worden afgeweken, bijvoorbeeld vanwege hoge gronden achter de keringlijn.

De vereiste kruinhoogte is tijdens de aanleg van de bergingspolder bestuurlijk vastgesteld (2009).

Huidige situatie/analyse van het probleem

De kruinhoogte van de waterkering rondom de Onner- en Oostpolder wordt opgehoogd naar de vereiste normhoogte, waarbij rekening gehouden wordt met zetting. Er zal daarom een overhoogte worden toegepast. De vereiste kruinbreedte van de waterkering is 4 meter ten behoeve van onderhoud. Daarnaast zijn maatregelen nodig voor het vee op de waterkering rondom het waterbedrijf en worden coupures gecontroleerd en waar nodig hersteld. Op de waterkering gelegen op de Noordlandsdrift(weg) ligt een halfverharding. Deze wordt verwijderd en hersteld na uitvoering van de werkzaamheden. Als alternatief is onderzocht om de kade ernaast te leggen. Na overleg met de gemeente Groningen blijkt dit alternatief niet nodig te zijn. De halfverharding wordt gezien als beeldbepalend, maar dit beeld zal na ophoging niet wezenlijk veranderen.

De totale lengte van de uit te voeren werkzaamheden bedraagt ca. 6.000 meter. De scope was groter, maar binnen het lopend project groot onderhoud keringen zijn de delen langs het Drents diep al op hoogte gebracht.

Beschrijving en onderbouwing / oplossing / plan en eventuele alternatieven

Om de kering te laten voldoen aan de veiligheidsnormen voor hoogte is voor ca. 6 km waterkering een inventarisatie- en ontwerp- en planvormingsfase doorlopen. In de voorbereidingsfase zijn onder andere de volgende aspecten doorlopen:

- Projectmanagement en –beheersing (intern Waterschap)
- Projectbeheersing
- Voorbereiding
- Conditionerende onderzoeken
- Omgevingsmanagement
- BEA (BoomEffectAnalyse)
- Ontwerpmanagement
- Bestekschrijven
- Ramingen
- Contractvorming
- Aanbesteding

Waar mogelijk is gebruikt gemaakt van reeds uitgevoerde onderzoeken ten tijde van eerdere werkzaamheden in 2009.

Een specifiek element in het kader van onderzoeken is het uitvoeren van een BoomEffectAnalyse (BEA) welke is uitgevoerd langs nagenoeg het gehele traject. De uitkomsten hiervan zijn mede beoordeeld door de gemeente Groningen en geïnterpreteerd als zijnde positief, dus verwaarloosbare effecten als gevolg van de uit te voeren werkzaamheden.

Het product van de voorbereidingsfase is een uitvoerbaar ontwerp en een aanvraag voor het uitvoeringskrediet.

Op de kaart “Overzichtskaart werkzaamheden” zijn de verschillende trajecten weergegeven. Hier is voor gekozen omdat de trajecten onderling een afwijkend karakter hebben voor wat betreft de uitvoeringsmethode. Door dit onderscheid aan te brengen kan er gericht gecommuniceerd worden met de omgeving en daarnaast nauwkeuriger aanbesteed worden.

Het deeltracé Dr Ebelsweg wijkt hierin af. Hier wordt in eerste instantie een zogenoemde geen-spijt maatregel doorgevoerd door de huidige kering op een minimale hoogte te brengen. Naderhand zal uitgezocht worden of de gehele Dr Ebelsweg als kering kan gaan dienen op de juiste hoogte. Dit zal dan in combinatie met groot wegonderhoud uitgevoerd worden na 2032 in samenspraak met de provincie Groningen. De investering die hiermee gepaard zal gaan zal plaatsvinden na 2032.

Risico's en kansen

Er is een uitgebreid onderzoek uitgevoerd in de voorbereidingsfase naar alle aspecten die aan de orde zijn bij het ophogen van de waterkeringen.

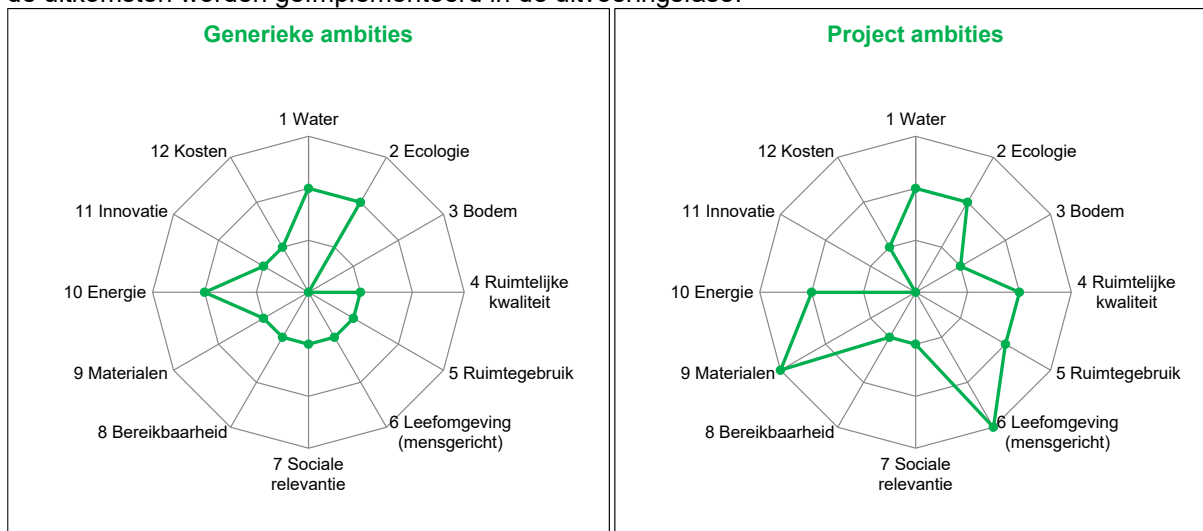
Een deel (Dr Ebelsweg en Mr Koolweg) van de werkzaamheden gaan uitgevoerd worden in Natura 2000 gebied. Gezien de huidige situatie rondom stikstofdepositie kunnen hier nog wijzigingen in doorgevoerd worden op last van het bevoegd gezag. Het risico zou kunnen zijn dat de werkzaamheden uitgesteld worden. Dit zal dan alleen tijdsrisico zijn. Daarnaast kan er geëist worden dat er met emissiearm materieel gewerkt dient te worden. Inzet hiervan is kostenverhogend, daarnaast is de beschikbaarheid beperkt. Voor wat betreft het kostenverhogend aspect is er reeds een surplus meegenomen in de begroting. Mede door de huidige beperkte beschikbaarheid van emissiearm materieel op de markt kan niet worden uitgesloten dat de reeds meegenomen surplus afdoende zal zijn.

Langs het traject van de waterkering staan huizen. In sommige gevallen heeft de ophoging direct effect hebben op de eigendommen van de bewoners. De bewoners zijn meegenomen in de plannen en zijn deelgenoot gemaakt van de voorgenomen werkzaamheden. Voor een deel is hier de oplossing

gezocht in een integraal ontwerp in een reeds uitgevoerd werk in samenspraak met de gemeente Groningen. Daarnaast zijn de oplossingen dusdanig gekozen dat de overlast voor de aanwonenden tot een minimum wordt beperkt.

Duurzaamheidsaspecten

Binnen dit project wordt de methodiek Duurzaam Grond-, Weg- en Waterbouw (DGWW) gehanteerd. Deze methodiek is recent geïmplementeerd en is gebruikt gedurende de voorbereidingsfase waarbij de uitkomsten worden geïmplementeerd in de uitvoeringsfase.

In de bovenstaande figuren is te zien dat er binnen het project een hogere ambitie is ten aanzien van onder andere leefomgeving en materialen. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de gevoeligheid van het gebied. De inrichting van de Koelandsdrift en Noordlandsdrift wordt gezien als cultuurhistorisch erfgoed. Wij hebben onszelf daarom opgelegd dat we de leefomgeving extra aandacht geven en daarnaast materialen hergebruiken om ervoor te zorgen dat het cultuurhistorisch kader in stand gehouden gaat worden.

Extern betrokkenen/extern overleg

Het project kadeversterking Onner- en Oostpolder kent een groot aantal stakeholders. Deze stakeholders zijn onder andere particuliere grondeigenaren, terreinbeheerders, kabels- en leidingeigenaren, etc. Deze partijen zijn vroegtijdig betrokken bij de planvorming zoals inmiddels ook is uitgevoerd bij de lopende kadeprojecten.

Financiën

Voor de uitvoeringsfase van dit project is een uitvoeringskrediet van € 3.100.000 benodigd. Dit bedrag is bepaald op basis van ramingen voor de afzonderlijke onderdelen van de inventarisatie- en ontwerp- en planvormingsfase zoals genoemd in de paragraaf *Beschrijving en onderbouwing/oplossing/plan*. Deze bedragen zijn bepaald door middel van vergelijkbare projecten die de laatste jaren door het waterschap zijn uitgevoerd.

In tegenstelling tot voorgaande projecten is er voor dit project de ruimte om een aantal rollen intern in te kunnen vullen. Hierdoor is reeds een kostenreductie behaald in de voorbereidingsfase. De zogenaamde “out of pocket” kosten zijn beperkt gebleven tot € 50.000,-, waardoor er nog € 350.000,- over is. Dit resterende krediet zal worden aangewend om het deel Dr Ebelsweg voor te bereiden in de komende periode. In eigen beheer uitvoeren kost echter wel bewerkings- en doorlooptijd van de organisatie. Het plan is om voornoemde werkwijze door te trekken in de uitvoeringsfase.

De kapitaallasten behorende bij dit uitvoeringskrediet van € 3.100.000,- bedragen het eerste jaar €135.000,-. Deze dalen jaarlijks door de gehanteerde lineaire afschrijvingsmethode.

In de meerjarenraming 2025–2029 is binnen het Meerjareninvesteringschema (MJI) 2025–2029, onder project 863 *Versterken boezemkades naar aanleiding van toetsing stabiliteit*, rekening gehouden met een krediet van € 14.750.000,- voor de voorbereiding en uitvoering van diverse versterkingsprojecten. Dit project maakt daar onderdeel van uit.

Met de nu geraamde totaalkosten van € 3.100.000 voor dit project zal rekening worden gehouden in het Meerjareninvesteringschema (MJI) 2026–2030, behorend bij de meerjarenraming 2026–2030. Dit is exclusief de toekomstige werkzaamheden aan de Dr Ebelsweg. Deze kosten zullen in of na 2032 worden uitgegeven.

Het uitvoeringskrediet is gebaseerd op een zo reëel mogelijke raming, maar kan het benoemde risico uit de paragraaf *Risico's en kansen* niet volledig wegnemen.

Wettelijke kader/juridische procedure/inspraak

Bestuurlijke procedures

Uitgangspunt is een korte procedure Omgevingsvergunning met daarin onder andere opgenomen Wateractiviteiten (vergunning eigen dienst), hierbij volledig anticiperend op de Omgevingswet die op 1 januari 2024 is ingaan.

Grondverwerving

De kering grenst aan gronden van landeigenaren. Om de kering te kunnen versterken is geen grondverwerving benodigd.

Vergunningen

Gedurende de planvoorbereiding is een inventarisatie gemaakt voor alle benodigde vergunningen, ontheffingen en toestemmingen die nodig zijn om de versterking van de waterkering te realiseren. De benodigde aanvragen hiervoor zijn tijdens planvoorbereiding aangevraagd om de uitvoering obstakelvrij te maken.

Communicatie

Er is actief gecommuniceerd met de omgeving en er heeft afstemming plaatsgevonden met de stakeholders. Dit is gedaan in samenspraak met het team communicatie en de gebiedspartners. Contact met belanghebbenden vindt plaats via telefoon, mail en keukentafelgesprekken. Wanneer we tot uitvoering overgaan zal er een communicatieplan worden opgesteld.

Voorstel

Een uitvoeringsskrediet van € 3.100.000,- beschikbaar stellen voor de uitvoeringsfase van de kadeversterking Onner- en Oostpolder.

namens het dagelijks bestuur,

Jelmer Kooistra
secretaris-directeur

Geert-Jan ten Brink
dijkgraaf

Bijlage 1:

